

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Кафедра фармацевтичного маркетингу та
менеджменту**

РОБОЧИЙ ЖУРНАЛ
З ЕТИКИ ТА ДЕОНТОЛОГІЇ
У ФАРМАЦІЇ

**для студентів денного та заочного відділення
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»**

Студента (ки)___курса___групи

Харків – 2018

***МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

**Кафедра фармацевтичного маркетингу та
менеджменту**

**РОБОЧИЙ ЖУРНАЛ
З ЕТИКИ ТА ДЕОНТОЛОГІЇ
У ФАРМАЦІЇ**

**для студентів денного та заочного відділення
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»**

Студента (ки) ___ курсу ___ групи

Харків – 2018

УДК 615.1:17:340.134

Е 90

Рекомендовано

профільною методичною комісією з економіко-управлінських дисциплін

*Національного фармацевтичного університету
(протокол № 2 від 13 листопада 2018р.)*

АВТОРИ: Малий В. В., Сафіуліна З. Р., Кобець М.М.

Малий В. В. Робочий журнал з етики та деонтології у фармації
/ В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець. Під редакцією проф. В. В.
Малого. – Харків: Вид-во НФаУ, 2018 – 50 с.

Робочий журнал для семінарських занять розроблений відповідно до типової програми навчальної дисципліни «Етика та деонтологія у фармації» і призначений для студентів денного та заочного відділення спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація».

УДК 615.1:17:340.134

©Малий В.В.
Сафіуліна З.Р.
Кобець М.М.
2018,
© НФаУ, 2018

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	5
<i>Змістовий модуль 1. Етичні та деонтологічні аспекти – складові моральності фармацевтичних працівників</i>	7
Тема 1. Професійна етика фармацевтичних працівників	7
Тема 2. Професійна моральність фармацевтичних працівників	11
Тема 3. Основи професійних комунікацій	13
Тестові завдання до тем 1-3	17
Тема 4. Морально-психологічний клімат в колективі	20
Тема 5. Стимулювання роботи фармацевтичних працівників	22
Тема 6. Біоетика як сучасний напрямок медицини та фармації	26
Тестові завдання до тем 4-6	29
<i>Змістовий модуль 2. Етичні та деонтологічні основи взаємодії суб'єктів фармацевтичного ринку</i>	32
Тема 7. Етичні та біоетичні принципи просування лікарських засобів на фармацевтичний ринок	32
Тема 8. Етичні аспекти керівництва трудовими колективами в аптечних/-фармацевтичних організаціях	36
Тема 9. Бізнес-етика	39
Тема 10. Права та відповідальність фармацевтичного працівника	43
Тестові завдання до тем 7-10	47

Вступ

В даний час у сучасній медицині та фармації спостерігається швидка зміна звичних умов діяльності лікаря, провізора та фармацевта.

У сфері реалізації лікарських засобів (ЛЗ) збільшився продаж медикаментів в загальній торгівлі (наприклад, в супермаркетах), у ряді країн набув поширення продаж через Інтернет. Оптовою торгівлею медикаментами стали займатися бізнесмени без фармацевтичної освіти, використовуючи недосконалість законодавчих актів.

В індустріальному суспільстві намітилася тенденція розглядати провізора виключно як продавця ЛЗ, оскільки функції їх виготовлення і, в значній мірі інформування про них лікарів і провізорів, взяла на себе промисловість.

Динамічне зростання фармацевтичного ринку України, широкий розвиток самолікування хворих накладає на провізора відповідальність у справі здійснення фармацевтичної опіки. Провізор, як і раніше, залишається останньою лінією захисту пацієнтів.

Гуманізація освіти студентів медичних та фармацевтичних факультетів сприятимуть належному виконанню професійних обов'язків працівниками системи охорони здоров'я.

«Великі медики всіх часів вважали найголовнішим людський відгук лікаря на заклик хворого про допомогу. Лікар розуміє, наскільки важливо посидіти біля ліжка хворого, навіть якщо він при цьому нічого не робить, задовольняє саму гостру, а отже, і саму істотну потребу хворого» - так вважав Норман Казинс. Н. Казинс працював старшим викладачем медичного факультету Каліфорнійського університету в Лос-Анжелесі. Він спеціалізувався на вивченні біохімії емоцій. Особливо його цікавили шляхи, за якими емоції і відносини можуть викликати хворобу або покращити перспективу одужання.

Дисципліна «Етика та деонтологія у фармації» має 1 модуль, який поділений на 2 змістових модуля.

Даний робочий журнал містить теоретичні питання, ситуаційні та тестові завдання до семінарських занять.

Робочий журнал для семінарських занять призначений для студентів денного та заочного відділення, які навчаються за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ – СКЛАДОВІ
МОРАЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

ТЕМА 1. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Мета заняття: ознайомитися з понятійним апаратом етики, деонтології і моралі. Закріпити теоретичні знання про історичний шлях розвитку етики.

Теоретичні питання:

1. Вкажіть відмінність етики від деонтології.
2. Охарактеризуйте історичний шлях розвитку етики:
 - початковий етап становлення етики;
 - сутність вчення «етичний релятивізм»;
 - зміст вчення «етичний раціоналізм»;
 - погляди на етику прихильників вчення евідемонізм і гедонізм;
 - охарактеризуйте етику епохи середньовіччя;
 - етика в Новий час;
 - етика кінця ХХ– початку ХХІ століття.
3. Назвіть проблеми етики в даний час.
4. Походження моралі, її функції. Виховання морально-етичних цінностей: чесність, милосердя, совісність, відповідальність за доручену справу.
5. Клятва Гіппократа. Концепція Альберта Швейцера «Благоговіння перед життям». Біоетика в фармації.
6. Вкажіть симптоми дегуманізації сучасної медицини.

Література:

1. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України / О. П. Гудзенко, В. П. Черних, К. Л. Косяченко та ін. – Х. : Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2010. – 16 с.
2. Фармацевтическая этика и деонтология. Тексты лекций. / З. Н. Мнушко, Н. М. Дихтярева, Н. В. Чернобровая, С. В. Хименко – Х.: Изд-во НФаУ : Золотые страницы. – 2002. – 88 с.

3. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.

4. Тексти лекцій (офіційний сайт НФаУ, nph.edu.ua).

Практична частина

Завдання 1. Поясніть сутність розділів базового курсу біомедичної етики у вищій медичній школі (Великобританія).

1. Медична етика.
2. Інформована згода та дискусія про «право померти».
3. Моральне та правове значення повідомлення пацієнтам правди.
4. Конфіденційність.
5. GLP. Концепція «3R».
6. Медицина і права дітей.
7. Проблема розподілу ресурсів в медицині.
8. Моральна відповідальність пацієнтів за власне здоров'я.

Завдання 2.

Більшість гуманітарних знань дуже швидко забуваються і втрачають свою цінність, коли молоді фахівці після закінчення ВУЗу починають самостійну практику.

З отриманням диплому їх моральний ріст припиняється. «У своїх вчинках люди частіше керуються правилами «ситуаційної етики», в якій людські чесноти нерідко виявляються відтісненими на задній план (Норман Казинс «Анатомія хвороби з точки зору пацієнта»). *На який початковий етап становлення етики це схоже?*

Наростаюча деетизація професійної свідомості лікаря змусила до серйозних змін у викладанні медичної етики. У 1969 р. американський біолог і лікар-онколог В. Р. Поттер ввів у науковий обіг новий термін – «біоетика». *Що вона вивчає?*

Завдання 3.

З метою «профілактики» можливих медико-деонтологічних казусів у США лікар після 10 років роботи за фахом реаніматолог, навіть високої кваліфікації, повинен перестати займатися своєю справою. Він перепрофілюється. Міра – сувора, але вимушена.

Чи вважаєте ви це правильним?

Завдання 4. Лікарі з роками страждають на синдром «емоційного вигорання». Це перешкоджає грамотному та сумлінному виконанню прямих обов'язків. Вони «зриваються на хворих», погрожують їм, навіть навмисно мстять.

І ніяка психотерапія, «кімнати розвантаження», відпочинок на природі, соціальні методи зняття напруги та стресу тут не допомагають.

Чи страждають на цей синдром провізори та фармацевти? наведіть приклади, вкажіть можливі наслідки цього.

Завдання 5. Концепція Альберта Швейцера «Благоговіння перед життям».

Чи вважаєте ви концепцію А. Швейцера сучасною сьогодні? Назвіть риси справжнього лікаря.

Тестові завдання до тем 1-2 , стор. 17

ТЕМА 2. ПРОФЕСІЙНА МОРАЛЬНІСТЬ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Мета заняття: ознайомитися з матеріалами ВООЗ про роль провізорів, з високими вимогами до особистості та праці фармацевта. Опрацювати основні положення Етичного кодексу фармацевтичних працівників України.

Теоретичні питання:

1. ВООЗ про роль провізорів в системі охорони здоров'я.
2. Висновки 1-го Європейського засідання ВООЗ в Мадриді про роль провізора в аптеці і в аптеці госпіталю (лікарняній).
3. Перше (глобальне) засідання, Нью-Делі про «Зміст фармації та функції провізорів».
4. Друге глобальне засідання ВООЗ в Токію (поясніть сутність концепції фармацевтичного обслуговування, опіки).
5. 3-є засідання, присвячене підготовці майбутніх фармацевтів («фармацевт 7 зірочок»), Ванкувер
6. Четверте засідання «Роль провізора в самолікуванні ...», Гаага, GPP.
7. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України
8. Взаємовідносини між провізором і пацієнтом.
9. Взаємовідносини між провізором і лікарем.
10. Взаємовідносини між провізором і колегами.

Література

1. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України / О. П. Гудзенко, В. П. Черних, К. Л. Косяченко та ін. – Х. : Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2010. – 16 с.
2. Фармацевтическая этика и деонтология. Тексты лекций. / З. Н. Мнушко, Н. М. Дихтярева, Н. В. Чернобровая, С. В. Хименко – Х.: Изд-во НФаУ : Золотые страницы. – 2002. – 88 с.
3. Мешковский, А. П. ВОЗ о роли фармацевтов / А. П. Мешковский // Фарматека. – 1999. – №6. – С. 3–5.
4. Знание профессиональной этики и деонтологии – составляющие успеха в деятельности провизора / З. Н. Мнушко, З. Р. Сафиулина, И. В. Пестун, И. Л. Оккерт // Провизор. – 2011. – № 6. – С. 30 – 35.

5. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.

6. Тексти лекцій (офіційний сайт НФаУ, nph.edu.ua.)

Практична частина

Завдання 1.

Фармацевтична етика розробляє _____

Фармацевтична деонтологія вивчає _____

Задання 2. Критерії «ідеального провізора» з вашої точки зору.

Знання та компетенції провізора

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

Завдання 3. GPP – Good Pharmacy Practise. Правила належної аптечної практики розроблені з метою забезпечення _____

Завдання 4. Чому батьком деонтології вважають Гіппократа, хоча цей термін був запронований англійським філософом Бентамом ?

Тестові завдання до тем 1- 3, стор. 17

ТЕМА 3. ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Мета заняття: вивчити комунікативні підходи при висловлюванні суджень і сприйнятті інформації, ознайомитися зі стандартами обслуговування відвідувачів в аптеці, охарактеризувати етапи алгоритму спілкування провізора з відвідувачем, навчитися працювати з запереченнями відвідувачів.

Теоретичні питання:

1. Спілкування на роботі.
2. Комунікативні підходи при висловлюванні суджень.
3. Способи сприйняття інформації.
4. Мета стандартів обслуговування відвідувачів в аптеці.
5. Алгоритм роботи провізора з відвідувачем. Охарактеризуйте етапи.

Етап 1. Привітання та встановлення особистого контакту.

Етап 2. Діагностика потреб клієнта.

Етап 3. Консультація та презентація.

Етап 4. Продаж і допродаж.

Етап 5. Завершення контакту.

Етап 6. Інші положення: заперечення, черги, конфліктні ситуації.

6. Психологія взаємин: провізор і відвідувач аптеки.

7. Комплаєнс – взаєморозуміння між лікарем і пацієнтом, між пацієнтом та провізором.

Література:

1. Протоколы провизора (фармацевта) при отпуске безрецептурных лекарственных средств // Аптечный аудит. – Июль '11. – С. 13–14.

2. Ходоковская, Ю. Сервис на высшем уровне / Ю. Ходоковская // Фармvivat. – 2006. – С. 6.

3. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.

4. Фармацевтическая опека – важнейший аспект клинической фармации / И. А. Зупанец, В. П. Черных, С. Б. Попов, Н. В. Бездетко // Провизор. – 2000. – № 11. – С. 6 – 7.

5. Филиппова, А. Как избежать конфликтов в аптеке? / А. Филиппова // Фармацевт-практик. – 2007. – № 1. – С. 47–48.

Практична частина

Завдання 1. При висловлюванні суджень люди використовують 4 комунікативних підходи: агресивний, непереконливий, пасивно-агресивний і асертивний. *Опишіть*

їх. Визначте найкращий підхід.

Агресивний _____

Непереконливий _____

Пасивно-агресивний _____

Асертивний _____

Завдання 2. Існують 4 способи сприйняття інформації. Люди слухають пасивно, вибірково, уважно і активно. Опишіть ці підходи.

Пасивний _____

Вибірковий _____

Уважний _____

Активний _____

Завдання 3. Існують наступні типи відвідувачів аптек. Вкажіть правила спілкування з ними?

Візуали _____

Аудіали _____

Кінестетики _____

Дігітали _____

Завдання 4. Охарактеризуйте зміст етапів алгоритму спілкування провізора з відвідувачем аптеки.

Етап 1.

Етап 2.

Етап 3.

Етап 4.

Етап 5

Етап 6.

Завдання 5. Комплаєнс – це _____

Тестові завдання до тем 1-3

1. Термін «етика» ввів у науковий обіг
 - а) Бумке;
 - б) Поттер;
 - в) Бенгам;
 - г) Аристотель.

2. Етика – наука про
 - а) мораль;
 - б) буття;
 - в) пізнання світу.

3. Напрямок моральної філософії, який полягав в прагненні встановити гармонію між життям та чеснотами, прагненням до щастя
 - а) гедонізм;
 - б) евідемонізм;
 - в) стоїцизм;
 - г) етичний раціоналізм.

4. Філософське вчення, яке життя людини пов'язувало з самообмеженням чуттєвих задоволень і прагненням до досягнення вищих моральних цінностей
 - а) гедонізм;
 - б) евідемонізм;
 - в) аскетизм;
 - г) етичний раціоналізм;
 - д) етичний релятивізм.

5. Підберіть синонім для слів «співчувати», «співпереживати»
 - а) симпатія;
 - б) емпатія;
 - в) комплаєнс;
 - г) союз хворий – провізор.

6. Функція, яку не може виконувати провізор
 - а) брати участь у розробці законодавства про ЛЗ;
 - б) керувати закупівлями, зберіганням і розповсюдженням ЛЗ;
 - в) здійснювати маркетинг і постреєстраційний контроль ЛЗ;
 - г) пропонувати заміну рецептурних ЛЗ;
 - д) здійснювати підготовку фармацевтичних кадрів.

7. В Україні провізор повинен довести до відома пацієнта інформацію про ЛЗ, наведену в

- а) інструкціях з медичного застосування лікарських засобів;
- в) матеріалах наукової статті;
- г) рекламному буклеті на ЛЗ;
- д) все вірно.

8. Майбутня бізнес-модель розвитку фармацевтичного ринку передбачає

- а) зростання ринку нових лікарських засобів;
- б) створення лікарських засобів з прицільним механізмом дії;
- в) впровадження моделі – компанії з управління здоров'ям.

9. Співрозмовник демонструє терпіння, говорить на тему повідомлення. Прагне розібратися в причинах емоцій, під впливом яких перебуває співбесідник. Вкажіть спосіб сприйняття інформації

- а) пасивний;
- б) вибірковий;
- в) уважний;
- г) активний.

10. Провізор повинен вміти правильно говорити і слухати відвідувачів аптек, використовуючи необхідні підходи. Визначте їх

- а) агресивно-асертивний;
- б) агресивно-вибірковий;
- в) асертивно-активний;
- г) асертивно-уважний.

11. Батьком деонтології вважають:

- а) Поттера;
- б) Гіппократа;
- в) Аристотель;
- г) Бумке.

12. Вкажіть показник, який не входить в сучасні вимоги до фармацевтів, що отримали назву «7 зірок»

- а) фармацевтичний працівник – учасник системи охорони здоров'я;
- б) він здатний приймати відповідальні рішення;
- в) володіє відмінними знаннями з хімії, фармакології та ін;
- г) спеціаліст з комунікацій.

13. Вирішальне значення (60%) для успішного завершення процесу продажу має

- а) правильно подана відвідувачеві аптеки інформація;
- б) мелодія, ритм і тембр голосу провізора;
- в) манера поведінки, вміння тримати себе, погляд, жестикуляція.

14. Вкажіть вчення про етику, де всі чесноти пронизані розумом. Зло індивід робить тільки за неведенню

- а) гедонізм;
- б) евідемонізм;
- в) етичний раціоналізм;
- г) стоїцизм.

15. Основоположниками етичного релятивізму вважають

- а) Протагора і Горгія
- б) Сократа і Платона;
- в) Аристотеля і Бентама.

ТЕМА 4. МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ В КОЛЕКТИВІ

Мета заняття: ознайомитися із поняттям морально-психологічний клімат в колективі; «корпоративна культура» (КК), її складові, типи КК. Розглянути методи по створенню КК, проведенню моніторингу КК. Ознайомитися із методом «Таємний покупець».

Теоретичні питання

1. Поняття морально-психологічний клімат, «корпоративна культура».
2. Складові (інструменти) корпоративної культури.
3. Охарактеризуйте типи корпоративних культур за класифікацією (Моутон-Блейка):
 - «заміський клуб»;
 - влада - підпорядкування;
 - організаційне управління;
 - групове управління або команда;
 - «збіднене» управління.

Проведіть аналогію вищевказаної класифікації корпоративних культур з «решіткою менеджменту».

5. Створення корпоративної культури.
6. Побудова корпоративної культури - модель кіл.
7. Моніторинг корпоративної культури.
8. Суть методу «Таємний покупець».

Література:

1. Малец, Л. Корпоративная этика: практические рекомендации для лидера / Л. Малец // Персонал. – 2001. – № 2 (62). – С. 72 – 73.
2. Формування корпоративної культури фармацевтичного підприємства : метод. рек. / уклад. : З. М. Мнушко, Г. М. Лисак. – Х. : НФаУ. – 2003. – 23 с.
3. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.
4. Тексти лекцій (офіційний сайт НФаУ, nph.edu.ua).

Практична частина

Завдання 1. Створення корпоративної культури передбачає наявність таких складових - «я», неформальні відносини, формальні відносини, матеріально-технічні відносини, цілі, стратегія, політика, тактика. *Намалюйте модель кіл (концентричні кола з єдиним центром) і вкажіть зазначені складові.*

Завдання 2. Вкажіть зміст Кодексу ділової етики. Які питання висвітлюються в ньому?

Тестові завдання див. стор. 29

ТЕМА 5. СТИМУЛЮВАННЯ РОБОТИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Мета заняття: ознайомитися з мотиваційними типами людей, основними правилами і методами мотивації або стимулювання роботи. Розглянути основні методи оцінки персоналу. Визначити демотивуючі фактори в роботі провізора та шляхи їх усунення.

Теоретичні питання

1. Класики теорії менеджменту про мотивацію праці.
2. Дайте характеристику мотиваційному типу людей:
 - інструментальний;
 - професійний;
 - хазяйський;
 - патріотичний;
 - уникаючий.
3. Основні правила мотивації.
4. Способи визначення мотивації працівників.
5. Методи мотивації: економічний метод, нові завдання – «збагачення роботи», залучення до керівництва, ін.
6. Основні методи оцінки (атестації) персоналу:
 - оцінка діяльності (професійних знань і компетенцій);
 - методика «360 градусів»;
 - метод анкетування;
 - метод класифікації (ранжування за певними критеріями);
 - тестування.
7. Система збалансованих показників (KPI) і її зв'язок з мотивацією.
8. Демотивуючі чинники, що заважають роботі аптек і напрямки мотивації праці.
9. Причини незадоволеності провізорів від роботи і шляхи їх усунення.
10. Прихильність або залучення персоналу.

Література:

1. Мельман, В. А. Мотивация профессиональной деятельности провизора / В. А. Мельман // Провизор. – № 11. – 2008. – С. 26 – 30.
2. Мнушко, З. Н. Кадровый менеджмент: принципы, задачи, направления, эффективность // З. Н. Мнушко, И. В. Пестун. // Провизор. – 2008. – № 8. – С. 4 – 10.
3. Некраха, Т. В. Вознаграждение как отражение трудового вклада / Т. В. Некраха // Провизор – 2004. – № 1. – С. 5 – 6.

4. Пак, Т. В. Мотивация фармацевтического персонала в рамках концепции менеджмента качества / Т. В. Пак, Е. Е. Лоскутова // Фармация. – 2007. – № 6. – С. 25 – 27.

5. Посылкина, О. В. Внедрение системы материального стимулирования работников фармацевтических предприятий на основе комплексной оценки результатов труда / О. В. Посылкина, А. А. Яремчик, Е. В. Козырева // Провизор. – 2006. – № 12. – С. 15 – 18.

6. Соколовский, И. Исследования мотивации персонала в условиях кризиса / И. Соколовский, С. Ходаковская // Маркетинговые исследования в Украине. – 2009. – № 5. – С. 26 – 36.

7. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.

8. Тексти лекцій (Офіційний сайт НФаУ nph.edu.ua.)

Практична частина

Завдання 1. Опишіть систему збалансованих показників - **КРІ** (key performance indicators). *Вкажіть її значення.*

Завдання 2. Опишіть основні методи оцінки (атестації) персоналу:

Завдання 3. Вкажіть демотивуючі чинники, що заважають роботі провізора і шляхи усунення цих чинників

Завдання 4. Причини незадоволеності провізора від роботи. *Що може зробити провізор, щоб не допустити незадоволеності від роботи?*

Завдання 5. Дайте характеристику залученості (прихильності) персоналу.
Анкета «Q 12» інституту Геллапа. *Які показники містить анкета?*

Тестові завдання див. стор. 29

ТЕМА 6.

БІОЕТИКА ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ

Мета заняття: ознайомитись з історією формування напрямка біоетика, принципами і правилами біоетики, прикладом інформованої згоди, етичними аспектами біомедичних досліджень в педіатрії, роллю Етичних комітетів, а також концепцією «3R» в GLP.

Теоретичні питання

1. Поняття і предмет вивчення біоетики, її завдання
2. Історія формування біоетики як академічної дисципліни та соціального інституту
3. Гельсінська декларація ВМА (Всесвітньої медичної асоціації)
4. Історія документа, що став основою Гельсінської декларації
5. Принципи і правила біоетики, що визначають умови відношення до пацієнта як до особистості:
 - принцип «повага людської гідності»;
 - принцип «*primum non nocere*»;
 - принцип «визнання автономності особистості»;
 - принцип справедливості.
- 5а. Правила біоетики:
 - правдивість;
 - недоторканність особистого життя;
 - конфіденційність;
 - добровільна згода.
6. Етичні комітети і їх роль .
7. Приклад інформованої згоди.
8. Етичні аспекти біомедичних досліджень в педіатрії .
9. Концепція «3R» Рассела і Берча в GLP.

Література:

1. Кулініченко, В. Біоетика як етична концепція / В. Кулініченко, С. Пустовіт // Науковий Світ. – 2006. – № 5. – С. 16 – 19; № 6. – С. 20 – 22.
2. Ларіонова-Нечерда, О. Біоетика захищає майбутнє / О. Ларіонова-Нечерда // Науковий Світ. – 2005. – № 10. – С. 9 – 11.
3. Ларіонов, Г. Життя і смерть лабораторних тварин / Г. Ларіонов // Науковий Світ. – 2006. – № 10. – С. 18 – 21.

4. Науковець, А. Проблеми сучасності і мораль науковця / А. Науковець, М. Находкін // Вісник Національної академії наук України – 2006. – № 5. – С. 3 – 10.

5. Провізор як провідник принципів біоетики у фармацевтичній практиці / О. М. Грищенко, В. Л. Кулініченко, О. М. Тернова, В. І. Тодорова // Фармац. журн. – 2003. – № 4. – С. 46 – 50.

6. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.

7. Тексти лекцій(офіційний сайт НФаУ, [nph.edu.ua.](http://nph.edu.ua))

Практична частина

Завдання 1. Протягом 40 років (1932-1972 рр.) тривав широкомасштабний експеримент американських лікарів: спостереження за природним плинком сифілісу у 400 американців африканського походження. Всі ці роки хворим навмисно обмежували доступ до ефективних засобів боротьби з хворобою.

Як можна оцінити дії лікарів? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 2. У ХІХ ст. російський письменник і лікар Вікентій Вересаєв описав серію досліджень, де хворих людей з науковою метою заражали сифілісом, а вони про це не підозрювали. Такі експерименти були проведені відомими зарубіжними і російськими вченими. Про подібну практику широко не повідомляли, про неї стало відомо лише в середині ХХ ст.

Чи можна ставити інтереси науки понад усе і чому? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 3. «Тіньове авторство» і багаторазове опублікування позитивних результатів досліджень на шкоду негативним, веде до накопичення величезного масиву інформації, що не відображає дійсного співвідношення ефективність \ безпека ЛЗ. Це може привести до потенційно небезпечних рішень про призначення тих чи інших ЛЗ.

Чи варто розглядати в ЗМІ негативні результати досліджень ЛЗ? У яких друкованих виданнях доцільно обговорення даних результатів? Як це робиться в інших країнах?

Завдання 4. Завдяки біоетиці багато етичних проблем медицини (евтаназія, клонування людини, пересадка органів і ін.) були витягнуті з-під покрову медицини на яскраве світло громадських дискусій.

Чи вважаєте Ви допустимим використання евтаназії, клонування людини та ін.?

Завдання 5. Використання людьми лабораторних тварин несе в собі біоетичні, гуманітарні та психологічні проблеми. Це формування у певної категорії людей уявлення, що вони мають право на життя або смерть тварин, бездушне ставлення до страждань лабораторних тварин.

Чи вважаєте Ви використання альтернативних методів навчання, а також використання клітинних культур гідним виходом із ситуації і чому?

Вкажіть альтернативні методи навчання.

Тестові завдання до тем 4 - 6

1. Один із класиків менеджменту зробив висновок з мотивації: «Забудьте про батіг. Забудьте про пряник. Забудьте про гроші. Зробіть так, щоб вашим підлеглим було цікаво працювати »...

- а) Фредерік Герцберг;
- б) Абрахам Маслоу;

- в) Дуглас МакГрегор.
2. Вкажіть демотивуючі чинники, що негативно діють на роботу аптек
- а) використання будь-яких навичок співробітника, який він сам цінує;
 - б) відсутність особистого і професійного зростання співробітників;
 - в) певна самостійність в роботі;
 - г) хороший психологічний клімат;
 - е) делегування повноважень керівником.
3. Передумовами виникнення біомедичної етики є ...
- а) екологічний рух;
 - б) правозахисний рух;
 - в) усвідомлення необхідності міждисциплінарного підходу в осмисленні та практичному вирішенні проблем, породжених НТП;
 - г) все вірно.
4. Гельсінська декларація – це
- а) кодекс маркетингу дитячого харчування;
 - б) звід вимог до реклами ЛЗ;
 - в) заявка про етичні принципи в якості керівництва для лікарів, які приймають участь в клінічних випробуваннях.
5. При проведенні клінічних випробувань нових ЛЗ пріоритет мають
- а) інтереси науки і суспільства;
 - б) благополуччя досліджуваних;
 - в) інтереси науки;
 - г) все вірно.
6. Топ-менеджери західних компаній підкреслюють важливість «соціальної компетентності», що представляє собою вміння ...
- а) зрозуміти іншу людину;
 - б) володіти емпатією;
 - в) відчувати відповідальність за людей;
 - г) все вірно.
7. Ідеологія робочої групи – сукупність ідей і поглядів, що відображають
- а) демографічні умови;
 - б) соціо - культурні фактори;
 - в) соціально - політичні уявлення.

8. На питання: «Якого роду інформація про роботодавця найбільш важлива для вас?» Студенти кращих американських бізнес - шкіл відповіли ...
- а) заробітна плата і соціальний пакет;
 - б) корпоративна культура компанії.
 - в) все вірно.
9. Сукупність норм поведінки і цінностей, спільних для всіх співробітників організації – це
- а) корпоративна культура;
 - б) організаційна прихильність;
 - в) лояльність до організації.
10. Референтна група – група людей,
- а) що працює в одній організації;
 - б) чия думка для нас значуща;
 - в) що зацікавлена в спільній праці.
11. При побудові корпоративної культури використовується модель так званих кіл. Почати слід з ...
- а) цілі і місії організації;
 - б) «неформальних відносин»;
 - в) «Я».
12. Найбільше значення при регулюванні конфліктів мають норми
- а) політичні;
 - б) правові;
 - в) моральні.
13. Дайте визначення мотивації
- а) потреба або бажання, що стимулює і направляє поведінку людини;
 - б) отримання високої зарплати, соціального пакета, можливість кар'єрного росту;
 - в) очікування співробітників.
14. Вкажіть внутрішні мотивуючі чинники
- а) висока зарплата;
 - б) зарплата, що забезпечує виживання;
 - в) соціальний пакет;
 - г) задоволення від роботи.
15. Зворотній зв'язок в організаційних комунікаціях – це

а) рекомендації і вказівки з боку керівника: «і тому ти повинен зробити так»;

б) залучення співробітника в самостійний пошук способів виправлення ситуації;

в) все вірно.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ФАРМАЦІЇ

ТЕМА 7. ЕТИЧНІ ТА БІОЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ПРОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ НА ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ РИНОК

Мета заняття: ознайомитися з етичними критеріями ВООЗ з просування лікарських засобів на фармацевтичний ринок, їх метою і сферою застосування. Розглянути роль опіньйон-лідерів в просуванні ЛЗ на ринок. Ознайомитися з діяльністю медичних представників, вимогами до них, оцінкою їх роботи.

Теоретичні питання

1. Відмінність лікарських засобів від інших товарів.
2. Мета і сфера застосування етичних критеріїв ВООЗ з просування ЛЗ на ринок.
3. Сутність етичних критеріїв ВООЗ:
 - ◆ просування лікарських засобів на ринок;
 - ◆ рекламування ЛЗ серед лікарів і населення;
 - ◆ роль медичних представників в просуванні ЛЗ;
 - ◆ симпозиуми та інші наукові наради як спосіб просування ЛЗ; роль «орініон»-лідерів;
 - ◆ постмаркетингові дослідження ЛЗ;
 - ◆ вимоги до інформації, що міститься в інструкціях для медичного застосування, брошурах, а також вимоги до упаковки і маркування.
4. Відмінність реклами ЛЗ для лікарів і населення.

5. Обмеження щодо реклами лікарських засобів.
6. Директива ЄС про рекламу лікарських засобів рослинного походження
7. Самолікування і роль провізора/фармацевта.

Література:

1. «Про лікарські засоби» Закон України (зміни від 20 грудня 2011 р.).
2. «Про затвердження Переліку ЛЗ, заборонених до рекламування, які відпускаються без рецепта» Наказ МОЗ України від 17.08. 2012 р № 639.
3. «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо встановлення обмежень для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності» Закон України, (діє з 1 серпня 2012 р.).
4. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.
5. Правила Належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів професіоналам охорони здоров'я (21.12.2010 р.).
6. Тексти лекцій (офіційний сайт НФаУ, nuph.edu.ua.)

Практична частина

Завдання 1. Деякі компанії досягли домовленості про фіксацію ціни на генериковий аналог препарату Zantac після закінчення терміну дії патенту. Їм загрожує штраф у розмірі 100 млн. фунтів.

Чи є справедливим рішення суду? До яких наслідків це призвело? Обґрунтуйте свою відповідь.

Завдання 2. Фірма «Бауер» нещодавно зазнала численних нападів в ЗМІ за захист свого патенту на Сіргобай - найбільш ефективного препарату в лікуванні сибірської язви.

Чи можна розцінювати дану ситуацію як постановку корпоративного прибутку вище інтересів громадської охорони здоров'я? Як вчинили б ви?

Завдання 3. Самолікування. Яка роль провізора при відпуску ОТС-ЛЗ?

Завдання 4. Медичний представник, постукавши в двері лікаря, заходить в кабінет і з ходу починає розповідати про дію нового ЛЗ на молекулярному рівні. Лікар, який вів рутинний прийом, повинен швидко включитися в розмову. За дверима нарає черга хворих. Отримавши в подарунок пару ручок, лікар відчуває себе «індіанцем Америки», якому дали скляраус за його споконвічні землі. Чому?

Як би ви побудували розмову з лікарем?

Завдання 5. Колишня реклама відомої фірми для лікарів: «Кожен дерматовенеролог, який призначив хворим не менше 40 уп. протигрибкового засобу, отримує від компанії електричний чайник, 80 уп. – радіотелефон, 120 уп. – телевізор з діагоналлю 37 см». Це цитата з листівок про акцію: «Крок за кроком до здорових нігтів», які давали лікарям медичні представники цієї компанії. Лікар повинен був заповнити форму із переліком хворих з їх ПБ, адресою та діагнозом.

Чи є етичними дії лікарів і фірми? Як повинен поводитися лікар?

Завдання 6. Фармацевтичний маркетинг безрецептурних ЛЗ особливо ефективний при демонстрації вигідних другорядних властивостей ЛЗ. Дитячий препарат парацетамолу у формі сиропу просувався солідною фірмою під девізом: «Корисний, тому що смачний». Так як підкреслили явні і привабливі властивості препарату, реклама була успішною.

Чи є порушення етичних принципів реклами? В чому небезпека тривалого прийому парацетамолу дітьми та дорослими? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 7. Чи є допустимою дана реклама ЛЗ: «Натуральний і безпечний». Чи гарантує природне походження препарату його ефективність і безпеку? Що говорить в Директиві Ради ЄС про рекламу ліків із рослин?

Тестові завдання див. стор. 47

ТЕМА 8. ЕТИЧНІ АСПЕКТИ КЕРІВНИЦТВА ТРУДОВИМИ КОЛЕКТИВАМИ В АПТЕЧНИХ/ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Мета заняття: ознайомитися з поняттям «управлінська етика», основними складовими культури управлінської праці, поняттям і оцінкою професійної зрілості колективу. Розглянути обмеження, які перешкоджають роботі колективу. Ознайомитися з основними типами поведінки людей. Розглянути «золоте» правило етики спілкування.

Теоретичні питання:

1. Поняття «управлінська етика».
2. Основні елементи культури управлінської праці.

3. Професійна зрілість колективу.
4. Загальні принципи взаємовідносин з підлеглими.
5. Обмеження, що перешкоджають ефективній роботі колективу.
6. Основні типи поведінки людей.
7. «Золоте» правило етики спілкування.

Література:

1. Колпаков, В. Управление развитием персонала: теория и практика / В. Колпаков // Персонал. - 2004. - № 11. – С. 64 – 69.
2. Мнушко, З. М. Менеджмент та маркетинг у фармації: ч. 1. Менеджмент у фармації: підруч. для студентів вищ. навч. закладів /З. М. Мнушко, Н. М. Діхтярьова; за ред.. З. М. Мнушко. – 2 ге вид. – Х.: Вид-во НФаУ : Золоті сторінки, 2009. – 448 с.
3. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.
4. Тексти лекцій (офіційний сайт НФаУ, nph.edu.ua.)

Практична частина

Завдання 1. Управлінська етика – це

Завдання 2. Професійна зрілість колективу характеризується

Завдання 3. Ступінь зрілості колективу вимірюється за 4-х бальною шкалою В. Зигерта і Л. Ланг. *Які показники колективу оцінюються?*

Завдання 4. Вкажіть основні типи поведінки людей. *Вкажіть сутність їх поведінки.*

Тестові завдання див. стор. 47

ТЕМА 9. БІЗНЕС-ЕТИКА

Мета заняття: ознайомитися з поняттям «бізнес-етика», сферою її дії. Розглянути підходи до соціальної відповідальності бізнесу. Ознайомитися зі труднощами і перспективами фармацевтичної індустрії, скласти Кодекс ділової етики.

Теоретичні питання:

1. Поняття «бізнес-етика».
2. Сфера дії бізнес-етики.
3. Соціальна відповідальність бізнесу: «за» і «проти».
4. Складнощі і перспективи фармацевтичної індустрії.
5. Порушення при просуванні ЛЗ.
6. Випадки відкликання ЛЗ з фармацевтичного ринку, причини.
7. Кодекс ділової етики.
8. Ділове спілкування.
9. Значення деяких жестів.

Література

1. Знання професійної етики і деонтології - складові успіху в діяльності провізора / З. Н. Мнушко, З. Р. Сафіуліна, І. В. Пестун, І. Л. Оккерт // Провізор – 2011. – № 6. – С. 30 – 35.
2. Основи підприємницької справи. Шляхетний бізнес / під ред. Ю. М. Осипова. - М.: Асоціація «Гуманітарне знання». – 1992. – 432 с.
3. Ходаковська Ю. Сервіс на вищому рівні // Фармvivat. – 2006. – № 1. – С. 8–9.
4. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.
5. Тексти лекцій (офіційний сайт НФаУ, nph.edu.ua.)

Практична частина

Завдання 1. Бізнес етика – це

Завдання 2. Вкажіть сутність підходів до соціальної відповідальності бізнесу.

Завдання 3. У ході компанії маркетингу по просуванню препаратів фірма Х. Лундбег розмістила матеріал рекламного характеру про рецептурний препарат для лікування депресії і шизофренії у виданні "Корисні поради. Здоров'я". Міжнародна конфедерація громадських споживачів (КонфОП) побачила в публікації певні порушення і звернулася до рекламорозповсюджувача і рекламодавця. Сторони досягли домовленості про дотримання надалі правових та етичних норм маркетингової практики на основі принципів саморегулювання.

Чи мало місце порушення рекламного законодавства та етичних норм? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 4. Фармацевтичні компанії США витратили 675 млн. дол. на лобіювання своїх інтересів в уряді. За допомогою торгових представників США вони чинили тиск на локальні ринки, щоб у всьому світі зростало споживання їх брендів натомість застосування непатентованих препаратів. Крім цього, під натиском фармацевтів американська влада прийняла рішення зберегти заборону на імпорт дешевих лікарських засобів з Канади та інших країн.

Які норми були порушені? Обґрунтуйте свою відповідь.

Завдання 5. Координатор ООН з питань розповсюдження пташиного грипу зазначив, що коли грип почне передаватися від людини до людини, епідемія грипу стане неминучою. Фахівці вважають, що препарат «Таміфлю» може допомогти в боротьбі з вірусом-вбивцею. У зв'язку з цим на швейцарську фармацевтичну фірму «Roche» з усіх боків чинили тиск (в тому числі і ВООЗ) з метою змусити її відмовитися від своїх монопольних прав на випуск препарату «Таміфлю».

Ваше ставлення до ситуації? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 6. У Німеччині існує практика так званих досліджень із застосування ЛЗ, коли лікарі отримують від фармацевтичних компаній 250-625 доларів США за «перемикання» пацієнта з одного препарату на інший і заповненні спеціальної форми.

Як Ви оцінюєте дії лікарів і фірм? відповідь обґрунтуйте.

Тестові завдання див. стор. 47

ТЕМА 10. ПРАВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Мета заняття: ознайомитися з нормативною базою, яка регулює права, обов'язки і відповідальність фармацевтичного працівника. Розглянути причини ятрогенних захворювань у пацієнтів; помилки провізорів. Розібрати заходи щодо попередження помилок провізорів і лікарів.

Теоретичні питання

1. Права і обов'язки провізорів і фармацевтів.
2. Відповідальність фармацевтичного працівника.
3. Помилки провізорів.
4. Причини ятрогенних захворювань.
5. Заходи щодо попередження помилок лікарів і провізорів.

Література:

1. «Про затвердження вимог до інформації про застосування лікарських засобів». Наказ МОЗ України від 03.05. 2001 № 163.
2. «Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником». ККУ, ст. 140.
3. «Про лікарські засоби». Наказ МОЗ України, (зміни від 20.11. 2011 р.).
4. «Про затвердження Переліку ЛЗ, заборонених до рекламування, які відпускаються без рецепта». Наказ МОЗ України від 17.08. 2012 р. № 639.
5. «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо встановлення обмежень для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності», Наказ України (діє з 1 серпня 2012 р.).
6. Правила Належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів професіоналам охорони здоров'я (21.12.2010 р.).
7. Малий В. В. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М. М. Кобець, О. С. Самборський. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 248 с.
8. Тексти лекцій (офіційний сайт НФаУ, nuph.edu.ua.)

Практична частина

Завдання 1. Яку інформацію повинен надати провізор відвідувачеві аптеки згідно з Наказом МОЗ України від 03.05. 2001 року № 163?

Завдання 2. Як показує практика провізори роблять ряд помилок. Вкажіть, які помилки і як їх можна уникнути?

Завдання 3. Які ви знаєте співзвучні назви лікарських засобів в аптеці (омофони) або назви ЛЗ схожі по написанню (омографи), що призводить до помилок провізорів і лікарів. Наприклад: супрадин - супрастин.

Завдання 4. Що дасть комп'ютеризація медичних установ з точки зору зменшення помилок працівників охорони здоров'я?

Завдання 5. За кордоном, наприклад, в США аптеки мають клієнтські бази даних. Що це дає?

Завдання 6. Помилки провізорів при відпуску ЛЗ склали від 4% до 12%, серйозні помилки 1-2% (результати спеціального дослідження, в якому брали участь 1.671.863 пацієнта).

*Як Ви думаєте, чи можна уникнути помилок при відпуску препаратів?
Вкажіть основні заходи запобігання таких помилок.*

Завдання 7. У 1993-2002 рр. надійшло 137 повідомлень про помилки, пов'язаних із застосуванням метотрексату, 25 хворих загинули. Велика частина помилок полягала в прийомі: тижневу дозу вводили як добову.

Чи може провізор попередити такі випадки? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 8. Керівництво "Eli Lilly" планує взяти в борг 2 млрд. дол., з яких третина піде на виплати за судовими позовами пацієнтів, приймавших препарат для лікування шизофренії "Зургеха".

Компанія звинувачується в тому, що на упаковках не містила попередження про небезпеку розвитку цукрового діабету.

Чи вважаєте Ви справедливим рішення суду? Відповідь обґрунтуйте.

Тестові завдання до тем 7-10

1. Термін «ятрогенії» ввів в обіг:

- а) Гіппократ;
- в) Аристотель;
- б) Бумке;
- г) Поттер.

2. Деонтологічні помилки лікаря – це

- а) прорахунки в проведенні діагностичних і лікувальних процедур, методик, операцій;
- б) помилки лікаря при його спілкуванні з хворими, їх родичами, середнім і молодшим персоналом;
- в) недоліки в організації медичної допомоги, умов функціонування тієї чи іншої служби.

3. Лікарська помилка – це ...

- а) дії чи бездіяльність медперсоналу, які є протиправними або не відповідають нормам професійної етики;
- б) несприятливий результат лікування хворого в результаті випадкового збігу обставин;
- в) все вірно.

4. Неправильні дії сестер, лаборантів, санітарок, що ведуть до виникнення ятрогенної патології, називаються

- а) соррогенія;
- б) деонтологічна помилка;
- в) неетична поведінка;
- г) неправильний діагноз.

5. Сфера етики бізнесу охоплює ...

- а) взаємовідносини між корпоративною і універсальною етикою;
- б) проблему соціальної відповідальності бізнесу;

в) використання загальних етичних принципів до конкретних ситуацій прийняття рішень;

г) вплив релігійних і культурних цінностей на економічну поведінку;

д) все вірно.

6. У бізнесі зазвичай виділяють наступні складові частини:

а) підприємець;

в) етика бізнесу;

б) умови підприємництва;

г) все вірно.

7. Топ-менеджери західних компаній підкреслюють важливість «соціальної компетентності», що представляє собою вміння ...

а) зрозуміти іншу людину;

б) володіти емпатією;

в) відчувати відповідальність за людей;

г) все вірно.

8. Термін «просування» - це

а) інформаційно-рекламна діяльність фірм з просування ЛЗ;

б) фізичне переміщення ЛЗ;

в) доведення ЛЗ до споживачів.

9. Згідно з Директивою ЄС медичні представники повинні здійснювати

а) просування ЛЗ на ринок;

б) інформаційну діяльність серед працівників охорони здоров'я;

в) інформаційну діяльність серед населення.

10. Автори статей і їх видавці несуть певні етичні зобов'язання. Результати досліджень повинні бути точними і публікуватися

а) позитивні результати;

б) негативні результати;

в) все вірно.

11. ЄС визнає легітимною (законною) діяльність Інтернет аптек, за умови дотримання ними законодавчих норм. Українські Інтернет-аптеки здійснюють

а) інформаційну діяльність;

б) доставку ЛЗ хворим кур'єрами;

в) все вірно.

12. Дезінформація щодо властивостей і якості ЛЗ, пропонованого медичним представником, є

а) порушенням етичних принципів просування ЛЗ;

б) єдиним способом підвищення прибутку в умовах ринку;

в) все вірно.

13. Конкретизація відповідальності фармацевтичного працівника за серйозні помилки в роботі законодавчо оформлена в ряді статей

- а) ККУ; б) ГКУ; в) КУпАП.

14. Ятропатогенії – це захворювання, викликані

- а) неправильною діагностикою захворювання;
б) порушенням принципів етики і деонтології з боку лікаря і його неправильними діями;
в) неетичними репліками лікарів.

15. Об'єктивними причинами лікарських помилок є:

- а) відносність медичних знань;
б) ймовірність нетипового перебігу хвороби у конкретного пацієнта, обумовлені особливостями його організму;
в) відмінності в рівні кваліфікації, професійності лікарів, оснащеності установ діагностичною технікою, забезпеченості ЛЗ;
г) все вірно;

Навчальне видання

Малий Володимир Валентинович
Сафіулїна Зулейха Рашитівна
Кобець Марина Миколаївна

РОБОЧИЙ ЖУРНАЛ З ЕТИКИ ТА ДЕОНТОЛОГІЇ У ФАРМАЦІЇ

Навчально-методичний посібник

для спеціальності «Фармація», промислова фармація»

Формат 60x84 / 16. Ум. друк. арк. 15,5. Наклад 250 пр.
Зам. № 0115 / 14-17

Національний фармацевтичний університет.
61002, Харків, вул. Пушкінська, 53
Свідоцтво серії ДК № 3420 від 11.03.2009 р.

Надруковано з готового оригінал-макету у друкарні ФОП «Петров В.В.»
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 24800000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79 в, к. 137.
Тел. (057) 78-17-137.
e-mail: bookfabrik@mail.ua